

ברור שלפרקליטות נדרשת ביקורת

בעת שמטריחים את שור פט בית המשפט העליון (בדימוס) אליעזר גולדברג לנהל הליך בדיקה מיותר, הנוגע להצדקת פעולתו של גוף הביקורת החדש, שהוקם באיחור של כמה עשורים, מתפרסם עתה הדו"ח השני של אותו גוף ומוכיח פעם נוספת, עד כמה נחוצה הביקורת לשם שיפור עבירות הפרקליטות. נחוצה כאוויר לנשימה. מדובר בדו"ח של נציבות הביקורת על מערך התביעה (הפרקליטות) ומייצגי המדינה בעריכת (נבט"ם), בראשות השופטת (בדימוס) הילה גרסטל. אומרים, כי "התובע אוהו באמצעים האיומים ביותר שבידי השלטון". עצם ההחלטה להעמיד אדם לדין היא גורלית וצפויה למרר את חיי הנאשם, גם אם בסופו של דבר יווכח. בדו"ח הראשון של נציבות הביקורת נמצא, כי גם לאחר שמחליטים סוף סוף בפרקליטות על סגירת תיק נגד חשוד – תהליך ממושך האורך כשנה – מתעכבים במתנהחודעה לחשוד על סגירת התיק נגדו במשך כשנה נוספת, שבמהלכה עליו לחיות במתח ובחידה, בלא הצדקה.

הדו"ח הראשון הצביע על דרך פשוטה מאוד לפתרון הבעיה: די בכך שבטופס התחלית על סגירת התיק נגד חשוד תשולב משבצת, שתחייב את

הפרקליט המחליט על סגירת התיק להודיע על כך מיד לחשוד. אך בפרקליטות היו כנראה מי שטעו לחשוב, שמוקנית להם הסמכות לשחק בגורל של החשוד כבחומר ביד התובע.

הדו"ח החשוב השני של גוף נציבות הביקורת בראשות גרסטל, המתפרסם בימים אלה, וגם הוא נכתב על ידי עורכת הדין ענת קרוננברג-אורנשטיין, חוזר לשלב מוקדם יותר בחיי התיק הפלילי (ובחיינו של החשוד החף מפשע – כידוע, יש לא מעט כאלה; נגד רוב החשודים לא מוגש כלל כתב אישום).

הדו"ח עוסק באורך פרק הזמן שבין העברת התיק מהמשטרה לפרקליטות ועד להחלטה אם

סחבת איומה בטיפול בתיקים, שבה החלטה גורלית כואת התעכבה לעתים קרובות במשך שנים, במקום חודשים.

אלא שדו"ח נציבות הביקורת מוצא, כי בפרקליטות נתנו משום מה להנחיה זו פירוש מצמצם תמוה, "ראש קטן", בלשון העם: ראשית, לא החילו את ההנחיה על תיקים ישנים שנפתחו לפני 2011. כך יוצא, שדיוקא חשודים שכבר נגרים להם עינוי דין של שנים עלולים לסבלם במשך שנים נוספות עד להחלטה הגורלית.

שנית, בתיקים שיש בהם כמה חשודים – כידוע, יש הרבה מאוד תיקים כאלה – בחרו בפרקליטות באופן יצירתי להחיל

דו"ח הנציבות מצא, שהפרקליטות לא עמדה בהנחיית היועץ להחליט על כתב אישום או סגירת תיק בתוך 12 חודש

את מגבלת 12 החודשים שקבע היועץ המשפטי רק על החשוד הראשון, שביחס אליו התקבלה החלטה אם להעמידו לדין, כך שביחס לשאר החשודים אין כביכול מגבלת זמן כלשהי (!).

ממצאים חשובים נוספים המובאים בדו"ח הביקורת החדש של נציבות הביקורת הם, שתיעוד ההחלטות המתקבלות

בפרקליטות איננו מלא, מדויק ומהימן – מה שמונע בקרה טובה בפרקליטות, וגם מונע ביקורת טובה של גוף הביקורת; שאין בפרקליטות מדיניות ניהולית מספקת בנושא הדו"ח; ושאין מנגנוני דיווח ובקרה על עיכובים בטיפול בתיקים.

ובכל זאת, יש קרן אור: הדו"ח מלמד, שפרקליטת מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) – עו"ד ליאת בן ארי – לא נהגה ברוח ועד הפרקליטים המתלהם, המתנגד לביקורת על הפרקליטות, כביכול מדובר בפרה קדושה, אלא קיבלה את הביקורת באהבה, שיתפה פעולה באופן מלא עם אנשי גוף הביקורת, ואף הודיעה כי בכונתה ליישם מיד את ההמלצות שבדו"ח.

נשמע מובן מאליו? עד אתמול זה היה אצלנו אחד מהזונות אחרית הימים. נשאר רק לקוות, שהיועץ המשפטי יהודה וינשטיין, ושרת המשפטים, אילת שקד, יפסיקו להתרשש מההתנגדות התקיפה של ועד הפרקליטים לסמכות של גוף הביקורת לברר גם תלונות פריטניות שמגישים אזרחים נגד תובעים. אחרי הכל, קשה למצוא מבוקר המקבל באהבה את הביקורת נגדו.

פרופ' סנג'ור הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים